ผลกระทบของการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

Effects of Audit Knowledge Development on Professionalism of Certified Public Accountants in Thailand

มงคล กิตติวุฒิไกร,[1] จุลสุชดา ศิริสม,[2] อัครวิชย์ รอบคอบ,[3]
Mongkhon Kittiwutikrai,[1] Julsuchada Sirisom,[2] Aukarawich Robkob,[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ที่มีต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 148 คน ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล 27 กันยายน 2556 – 25 มกราคม 2557 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ซึ่งการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพ ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการเข้าร่วมอบรมสัมมนา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม 2) การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการเรียนรู้ในวิชาชีพด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และ 3) การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องและด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

คำสำคัญ: การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี, ความเป็นมืออาชีพ, ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

---

[1] นิสิตระดับปริญญาโท, หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

[2,3] อาจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

[1] Master Degree Student of Accountancy Program, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University.

[2,3] Lecturer, Department of International Business Mahasarakham Business School, Mahasarakham University,

Abstract

The objective of this research was to assess effects of Audit Knowledge Development on Professionalism of Certified Public Accountants in Thailand. a questionnaire was used as a tool for collecting data from 148 Certified Public Accountants in Thailand. Data collection period, was 27 September 2013 - 25 January 2014. Statistics used for data analysis were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The audit knowledge was regarded as independent variable that have relationships and positive effects on professionalism. The results revealed the following findings : 1) The Audit Knowledge, Participation in Seminars have relationship and positive effects on the overall of professionalism, 2) The Audit Knowledge, Self – Directed Professional Learning have relationships and positive effects on the overall of professionalism, 4) The Audit Knowledge, Experiential Learning have relationship and positive effects on the overall of professionalism,

Keywords: Audit Knowledge, Professionalism, Certified Public Accountants in Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ โลกของธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี หรือด้านการบัญชี ผู้สอบบัญชีหรือผู้ทำบัญชีที่เป็นพนักงานบัญชีไม่ว่าจะอยู่ในหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือธุรกิจที่มุ่งหวังกำไรหรือไม่มุ่งหวังกำไรก็ตามต้องมีการปรับตัวหรือเตรียมความพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานเหล่านี้ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการบัญชี และการสอบบัญชีมี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ตลอดจนวิเคราะห์ตีความหมายออกมา และรายงานต่อผู้บริหารข้อมูลที่ได้ต้องมั่นใจว่าถูกต้อง ยุติธรรม และซื่อสัตย์ เพราะผลงานจะถูกเสนอต่อบุคคลหลายฝ่ายทั้งภายในและภายนอก (วีรวุธ มาฆะศิรานนท์. 2553 :9) ดังจะเห็นได้ว่าสภาวิชาชีพได้ออกมาตรฐานการบัญชีใหม่เป็นจำนวนมากเพื่อใช้แทนฉบับเดิม และสำหรับบางเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้ ดังนั้นเพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องผู้สอบบัญชีควรจะต้องมีความรู้ด้านการบัญชีที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาด้วย เพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชีและนำเสนอข้อมูลแก่ผู้บริหารและฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง (อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2556 : เว็บไซต์) ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ทำให้สังคมในปัจจุบัน ให้ความสำคัญต่อการพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาด้านความรู้ทางด้านวิชาชีพการบัญชี หรือการสอบบัญชี ซึ่งเป็นพื้นฐานในตัวบุคคลที่ต้องมีการพัฒนาความรู้ เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้คนส่วนใหญ่ มีค่านิยมที่จะพัฒนาความรู้ให้แก่ตนเองเป็นอันดับแรกไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านการเรียนความรู้รอบตัว หรือความรู้ด้านวิชาชีพ เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้ หรือเพื่อเป็นประโยชน์ในหน้าที่ด้านการปฏิบัติงานโดยเฉพาะในวิชาชีพการสอบบัญชี

การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี (Audit Knowledge Development) เป็นการเสริม สร้างความรู้ ทักษะ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานเพื่อเป็นการยกระดับศักยภาพเสริมความรู้เดิม และหาความรู้ใหม่ของผู้ประกอบ

วิชาชีพให้สามารถนำไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ปรารถนาได้ (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ. 2548 : เว็บไซต์) การพัฒนาความรู้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆ อย่างในการพัฒนาความรู้ที่มีอยู่ในตัวเองให้เพิ่มขึ้นกว่าเดิมโดยอาจจะร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ได้หลากหลายไม่ใช่แต่วิธีการเดียวเท่านั้นเนื่องจากการพัฒนาความรู้เป็นเรื่องกว้างมากสามารถที่จะเลือกแนวทางในการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งวิธี ซึ่งก่อให้เกิดการบ่งชี้ความรู้เป็นการพิจารณาถึงเป้าหมายที่ต้องการอะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเราต้องใช้อะไรขณะนี้มีความรู้อะไรบ้างในตัวเองจะทำให้การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ (นฤมล สุ่นสวัสดิ์. 2549 : 1) ทั้งนี้ไม่ว่าจะอยู่ในวิชาชีพใด การพัฒนาความรู้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่แต่ละบุคคลต้องให้ความสำคัญเพื่อนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพและประสบความสำเร็จในด้านการงานต่อไป

ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) เป็นลักษณะความสามารถภายใต้การแข่งขันที่รุนแรงในตลาดแรงงาน เนื่องจากถือเป็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติหนึ่งที่องค์การคาดหวังจะได้บุคคลากรดังกล่าวมาช่วยพัฒนาการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งภายใต้แรงกดดันและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ บุคคลที่มีความพร้อมจะประกอบวิชาชีพจึงจำเป็นต้องมีส่วนผสมของทักษะด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม อันประกอบด้วย 4 ด้าน (สภาวิชาชีพบัญชี. 2551 :เว็บไซต์) ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (Excellence) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง (Relationship) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - Confidence) ในการทำหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สิ่งเหล่านี้ทำให้ประกอบวิชาชีพของตนเองได้ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความสามารถ ซึ่งปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนได้

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountants) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีตามพระราชบัญญัติ และใบอนุญาตนั้นยังไม่ขาดอายุ ไม่ถูกพัก ไม่ถูกเพิกถอน ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่ในการแสดงความเห็นต่อข้อมูลในงบการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (ชาญชัย ตั้งเรือนรัตน์. 2552 : 32)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ผลกระทบของการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ทาง การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีให้มีความต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลา และสามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีให้มีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
3. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
4. เพื่อทดสอบผลกระทบของการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
5. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีเพศ อายุ ระดับการ

ศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านการสอบบัญชี ประสบการณ์ทำงานด้านอื่นๆ และกิจการที่รับการตรวจ แตกต่างกัน

6. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านการสอบบัญชี ประสบการณ์ทำงานด้านอื่นๆ และกิจการที่รับการตรวจ แตกต่างกัน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

1. การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี (Audit Knowledge Development**)** หมายถึง การเสริมสร้างความรู้ ทักษะ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับงาน เพื่อเป็นการยกระดับศักยภาพ เสริมความรู้เดิม และหาความรู้ใหม่ของผู้ประกอบ วิชาชีพให้สามารถนำไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ปรารถนาได้ ประกอบด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชุมา มูลศรี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และประสิทธิภาพการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า ผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์ ด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความคิดสร้างสรรค์โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเกิดนวัตกรรมใหม่ด้านการเกิดสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมลักษณ์ จันศรทิพย์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขจัดอบรมหรือสัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พบว่า ระดับปัญหาการจัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีโดยอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาการจัดฝึกอบรม การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีภายในองค์กร อยู่ในระดับน้อยกว่า ระดับปัญหาการจัดการอบรมภายนอก ในด้านข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการจัดการอบรมหรือสัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี เรื่องที่ควรเร่งแก้ไขมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ทำบัญชีมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี อันดับรอง คือ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสภาบันผู้จัดอบรมและจัดอันดับสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีที่มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน

สมมุติฐานการวิจัย

1. การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตในประเทศไทย

2. การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีมีผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตในประเทศไทย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 10,750 คน (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554 : เว็บไซต์) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 400 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 42-43) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยตามภูมิภาคและกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนและเลือกตัวอย่าง

โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการสุ่ม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ทางไปรษณีย์ จำนวน 400 ชุด ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดในการเก็บแบบสอบถามได้รับแบบสอบถามตอบกลับทั้งสิ้น 188 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 148 ชุด อัตราผลตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 37.00

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 9 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานด้านสอบบัญชี ประสบการณ์การทำงานด้านอื่นๆ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอบบัญชีหรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และกิจการที่รับการตรวจในแต่ละปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการเข้าร่วมอบรมสัมมนา จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับติดตามการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีให้เป็นปัจจุบันเสมอ การเข้าร่วมอบรมสัมมนาของผู้สอบบัญชีอยู่เสมอ 2) ด้านการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการตระหนักถึงการปรับตัวเข้าหากันและยอมรับความคิดเห็นในกลุ่ม การใช้ความคิดระดมโดยใช้หลักเหตุและผล 3) ด้านการเรียนรู้ในวิชาชีพด้วยตนเอง จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเพียรพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอยและ 4) ด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมการให้ความสำคัญกับการอาศัยดึงประสบการณ์ของผู้สอบมาใช้ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาความเป็นมืออาชีพ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในข้อกำหนดในมาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานการบัญชี 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ การวางแผนงานได้อย่างเหมาะสมกับปริมาณงาน และระยะเวลาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการสอบบัญชี 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการปฏิบัติงานการสร้างทัศนคติที่ดีต่อกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงาน และ 4) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะต่างๆ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานการเชื่อมั่นในความรู้และความสามารถเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดความมุ่งหมายและสมมติฐานในการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแบบกรอบแนวคิดเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้แนะนำแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ปพฤกษ์ บารมี อุตสาหะวาณิชกิจ คณบดีคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินท์ ตั้งภิญโญพุฒิคุณ อาจารย์ประจำวิชาสาขาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง

6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.1 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.625-0.860 และความเป็นมืออาชีพ ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.704-0.841 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally and Bernstein (1978) ได้เสนอว่าค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าเกินกว่า 0.60 เป็นค่าที่ยอมรับได้

6.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.758-0.856 และความเป็นมืออาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.803-0.860 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair et al. (2006) ได้เสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเกินกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้

7. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ดังนี้

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีกับความเป็นมืออาชีพโดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

ตัวแปร	PFS	PS1	PD2	SL3	EL4	VIF_s
$\overline{X}$	3.89	3.93	3.67	3.89	4.04	
S.D.	0.44	0.49	0.57	0.48	0.45	
PFS		0.566*	0.432*	0.589*	0.588*	
PS1			0.641*	0.486*	0.570*	1.926
PD2				0.611*	0.548*	2.169
SL3					0.570*	1.771
EL4						1.751

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระ การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกมีค่าตั้งแต่ 0.432 - 0.589 ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF_s ปรากฏว่า ค่า VIF_s ของตัวแปรอิสระ การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.751 - 2.169 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black. 2006 : 585)

ตาราง 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณโดยใช้ตัวแปรตามเป็นความเป็นมืออาชีพโดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย

การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี	ความเป็นมืออาชีพโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.960	0.246	3.908	0.000*
ด้านการเข้าร่วมอบรมสัมมนา (PS1)	0.269	0.246	3.938	0.000*
ด้านการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม (PD2)	-0.116	0.068	-1.876	0.063
ด้านการเรียนรู้ในวิชาชีพด้วยตนเอง (SL3)	0.319	0.062	4.783	0.000*
ด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต (EL4)	0.261	0.070	3.734	0.000*

F = 36.301 $AdjR^2$ = 0.490 p = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า จากผลการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีมีผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 49.0 โดยตัวแปรที่มีผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การเข้าร่วมอบรมสัมมนา (PS1) การเรียนรู้ในวิชาชีพด้วยตนเอง (SL3) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต (EL4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.269 0.319 และ 0.261 ตามลำดับ และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

Professionalism = 0.960* + 0.269*PS1 – 0.116PD3 + 0.319*SL3 + 0.261*EL4

Zprofes = 0.269Zps1 - 0.116Zpd3 + 0.319Zsl3 + 0.261Zel4

เมื่อ PFS แทน ความเป็นมืออาชีพโดยรวม

PS1 แทน การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการเข้าร่วมอบรมสัมมนา

PD2 แทน การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม

SL3 แทน การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการเรียนรู้ในวิชาชีพด้วยตนเอง

EL4 แทน การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย 1) การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีด้านการเข้าร่วมอบรมสัมมนามีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีแต่ละคนนั้น ได้ใช้ประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่มีอยู่ซึ่งแต่ละคนจะมีไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้น

ที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และจำนวนปริมาณตรวจสอบที่ได้รับจึงทำให้ผู้ตรวจสอบแต่ละคนมีการนำวิจารณญาณมาใช้ในการตรวจสอบได้ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความคิดแต่ละบุคคลที่จะนำเอาวิชาชีพกับประสบการณ์ที่ได้รับมาวิเคราะห์หาเหตุผลที่ถูกต้อง ของตนเองต่อไป 2) การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีด้านการเรียนรู้ในวิชาชีพด้วยตนเองมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ตนเองมีความรู้ความสามารถย่อมทำให้การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องหมั่นศึกษา ค้นคว้า เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน เพื่อลดเวลาในการทำงาน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและทันเวลาสอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2553 : 18) กล่าวว่า การจัดกระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - Directed Learning) มุ่งพัฒนาบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเองและปรับตนเองให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง และ 3) การพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากระยะเวลาในการปฏิบัติงานบ่งบอกถึงสถานการณ์ความเชี่ยวชาญ และความรู้ความสามารถ ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความคิดที่เป็นระบบสร้างสรรค์มีความผิดพลาดในการปฏิบัติงานน้อยลงการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตเป็นสิ่งสำคัญ การที่ผู้สอบมีประสบการณ์สูงนั้นสามารถดึงความรู้จากประสบการณ์นั้นเข้ามาประยุกต์กับงานที่เจออยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Honey และ Mumford (1992 : 1-6) ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากประสบการณ์เนื่องจากการเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานแต่มีความสำคัญยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ ถ้าหากผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้เรียนจะไม่สามารถแสวงหาความรู้ หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ และอาจจะทำผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำเล่าในที่สุดก็จะไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ การเรียนรู้จากประสบการณ์จึงมีความสำคัญมากที่สุดในบรรดาทักษะการดำรงชีวิต เนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดจากการกระทำล้วนเป็นผลที่ได้จากประสบการณ์จากแนวคิดดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีเพื่อช่วยพัฒนากระบวนการวางแผนการควบคุมการประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้และทำให้เกิดความยืดหยุ่นรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงให้มีความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอมีการตัดสินใจในทุกกระบวนการของการปฏิบัติงานที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง และการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเป็นทีมและเกิดการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยดี

1.2 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชี ได้แก่ ด้านการเข้าร่วมอบรมสัมมนาและด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต เนื่องจากองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จะนำมาซึ่งการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพ

1.3 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับการสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เช่น การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานการบัญชี โดยเฉพาะ การเข้าอบรมสัมมนา เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และความรู้ที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญกับการดึงประสบการณ์จากอดีตที่เคยประสบมาใช้ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากประสบการณ์แต่ละประสบการณ์ที่ผู้สอบบัญชีประสบพบนั้นถือการพัฒนาความรู้ได้โดยใช้เอาความรู้จากที่เคยพบมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีกับความเป็นมืออาชีพ ในกลุ่มบุคคลอื่น ๆ เพื่อการเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจทำให้งานวิจัยมีประสิทธิผลและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงาน

2.3 ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เช่น นวัตกรรมในการทำงานการวางแผน การตัดสินใจ และการจัดการธุรกิจ เพื่อให้ผลการวิจัยสะท้อนถึงการพัฒนาระบบการบริหารงานอย่างครอบคลุม

2.4 ก่อนส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ควรมีการศึกษาข้อมูลให้ละเอียดรอบคอบทั้งในส่วนของที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ สถานภาพปัจจุบัน ก่อนที่จะส่งแบบสอบถาม เพื่อป้องกันการส่งกลับ เนื่องจากสาเหตุการย้ายสถานที่ตั้ง และเพิ่มประสิทธิภาพในการได้รับการตอบแบบสอบถามที่ครบถ้วน

2.5 ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ถูกต้อง และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทนิสิตระดับปริญญาโท คณะการบัญชี และการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

เอกสารอ้างอิง

ชาญชัย ตั้งเรือนรัตน์. (เมษายน 2551). ความเสี่ยงในการสอบบัญชี. *วารสารวิชาชีพบัญชีคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.* 4(9), 89-96.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสานส์น.

นฤมล สุ่นสวัสดิ์. (2549). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วันทิพย์.

นลินรัตน์ เด่นดอนทราย. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้คุณภาพการสอบบัญชีลดลงมุมมองของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและผู้จัดการงานสอบบัญชี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. (2548). *การพัฒนาศักยภาพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ.* <http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/july_sep_12/pdf/aw03.pdf>.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (มิถุนายน 2556). *ว่าด้วยหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตพ.ศ.2549.* <http://fap.or.th>.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (มิถุนายน 2556). *หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรม หรือการเข้าร่วม ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2550 ม.ป.ป.* <http://fap.or.th/subrules.php?id=162.>.

อมรวิชช์ นาครมรรพ. (2556). *เด็ก 7 แสน หลุดระบบการศึกษาแนะนำครูโฉมใหม่อุ้มกลุ่มเสี่ยง.* <http://blog.eduzones.com/enn/95539>.

Aaker, D.A., V. Kumar and G.S. Day. (2001). *Marketing Research.* New York : John Wiley & Sons.

Black,K. (2006). *Business Statistic for Contemporary Decision Making*. 4th ed. USA : John Wiley & Son.

Hair, J.F.Jr.g W.C Black , B.j. Babin, R.E.Anderson, R.L. Tatham. (2006). *Multivariate Data Analysis (6th ed).* New Jersy : Pearson Education International.

Honey. P., & Mumford. (1992). *The manual of learning style (2nd ed.). Maidenhead*. UK : Peter Haney and Mumford.

Nunnally,J.C.and I.H. (1994). *Bernstein Psychometric Theory.New York*, NY : Mc araw-Hill.